

BLASK (58) *sb m*

blask (57), **blesk** (1) *RejKup*.

a jasne (w tym 3 r. błędne znakowanie); tekst nie oznacza é.

sg N **blask** (25), **blesk** (1). ◊ *G* **blasku** (14). ◊ *A* **blask** (12). ◊ *I* **blaski(e)m** (4). ◊ *L* **blasku** (1).

◊ *pl G* **blask(o)w** (1).

Sł stp, Cn notuje, Linde XVI – XVIII w.

1. *Światło, jasność, ogień; radiatio Calep; fulgor, splendor Cn (24)* : [sowa] Ktora gdy chce wylecieć do słońcá iáfnego/ Tedy on iey chmurny wzrok sńádnie bláfk zágádnie *RejWiz* 90, 34v, 179v; To było widzenie blańku około. *Leop Ez* 1/28; *RejPos* 135v; Tá sńáwiedliwóś z wyfokiego grodu/ Wyfzłá iáko bláfk co iest sńáwion Bogu. *RejZwierc* 212, 197v, 237a; *Calep* 893a; A bláfk iáfnogorący [słoneczne konie] z liebie w świat pufzczáią. *RybGęśli Cv*.

Zwroty: »blaskiem oświecać«: iáko gdy świecá bláskiem oświeca cię. *WujNT* 241 *marg*.

»blask podawać« (2): A iefliżec też gwiazdy/ co oczy widáią/ Iż nam od fwey piękności też bláfk podáwáią. *RejWiz* 154v, 154v.

»poprawować blasku«: Tákżec gwiazdy y miefiąc od słońcá iáfnego/ Popráwuią nadobnie też blańku sńoiego. *RejWiz* 145.

»blasku przyczynić«: A wżdy iedná od drugiey [gwiazda] nieco blańku sńwego/ Może sńobie przyczynić *RejWiz* 145.

»zawściągnąć blasku«: Słońce y Kxiężyc zácmiły fie/ y gwiazdy záfwiągnęły blańku sńwego. *Leop Ioel* 3/15.

Wyrażenia: »gwiazd blask«: Kto fie/ gdy niebá chmurá niezákrywa Pátrząc ná iáfnych gwiazd bláfk [!] niezduimiwa? *SzarzRyt* A3.

»blask od miesiąca«: Iż sńóńce tám nie będzie émiło sńwiatłósci iáfney/ á bláfk od miefiącá nie będzie iuż tám nigdy *RejAp* 186.

»blask słoneczny« (2): *RejZwierc* 71v; Ale tá twa powfzechna lálká/ Pánie wieczny/ (By cię sńwiatlá twoiego/ ten to bláfk sńoneczny) Choćiay rzeczy oświeca iednáko poddáne/ Sáme promieni czyfće/ y polerowane. *SzarzRyt* B3.

Szereg: »blask abo sńwiatłóść«: áby ony promienie iey [sńwiatłósci káżdej]/ twoich powinnych bláfkow ábo sńwiatłósci/ káżdemu thego potrzebuiącemu/ podáwac nie miály. *RejPos* 337.

a. *Błysk, błyskawica; fulgetrum Calep (3)* : A weźrzenie iego było iáko bláfk [fulgur Vulg] *RejPos* 108; Fulgetrum – Błiskawica, błask. *Calep* 439b, 439b.

2. *Odbicie światła, odbłask, połysk, lśnienie, błyszczzenie (15)* : noż wyięt ná rzeź/ wytárt iest dla dokonania/ dla tego (ma) bláfk [ob idque fulget]. *BudBib Ez* 21/33 [28].

blask (od, z) czego (7): *RejWiz* 7v; Bo widziłz iżec máło nie iednáki bláfk od mofiádzu iáko y od złotá. *RejZwierc* 19, 103v; *BielSpr* 44; Pan Czechowfki trzyftá miał w sńzárlaty przybránych/ S proporcow/ y z złotá bláfk był/ pátrzącym na nich. *StryjWjaz* B3, B2v. *Cf Fraza*.

Fraza: »blask bije«: Przędsię wy sńwoią kraflą będziecie rownáli Z gołębiem nasliczniefzym/ od ktorého sńizje Málowanéy/ to sńrzebrny/ to złoty bláfk bije. *KochPs* 97.

Zwrot: »przydawać blasku«: Gdyż blańku nie potrzebá przydáwac gdzie złoto *RejWiz* 91v.

Wyrażenie: »złoty blask« cf *Fraza*.

Szereg: »czyrwność albo blask«: Czyrwność albo bláfk Sárdiow známionował wielmożność iego świętą *RejAp* 47v.

W przen (4) : *RejWiz* 97; Znaydziesz Rubinowy bláfk/ Szmáragdową cnotę/ A ná wżem łubtylny ímálc/ y piękną robotę. *RejZwierz* 90v; *RejZwierz* 19, 241.

a. *O oczach (1)* : Bo dużá ftolec pirwízy w głowie ofádziłá/ A potym íe po wżytkim cieie rozfzyrzyłá. Stąd oko ma w íwym bláfkú fłuźne rozeznánie *RejWiz* 120.

3. *Olśnienie oślepienie, chorobliwe porażenie wzroku (9)* : Tą wodka w oczy wpuścżana, [...] bláfk fzkodzący ktori bywa z wilkołci złych w oczu będących: odeymuie *FalZioł* II 19d; *GlabGad* B7; A thákie on oczy ząwżdy fłepemi zowie/ ktore to íedno dziwuią íe świętemu Boftwu iego/ á fą práwye íáko bielmem zákázone/ íż íedno tylko bláfk widzą *RejPos* 203v, 203v.

blask na kogo (1): Cżego wfobyie dofić máyą młodzyeńcy/ ktorzy pod Wenułem íe rodzą/ á ktorym ná byále głowy żaden bláfk nye, yełt *GliczKsiąż* P3.

Przen (5) :

Frazy: »blask (jest) (w oczy)« = (ktoś) jest (kimś) olśniony, onieśmielony, przejęty wstydem, lękiem, czią (wobec kogoś) (2): [*Młodzieniec, który się chował w domu*] vchodzi ludzi/ choć dobrego poćciwego domu/ przedfię mu do ludzi bláfk/ by chłop yáki [...] íroma íe *GliczKsiąż* K6V, B8.

»blask [czyj] kole w oczy [kogo]«: Bo wierz mi ten bláfk [*Boga*] wżytki bárzo kole w oczy *RejWiz* 166v.

»zaćmił [komu] blesk [od kogo] wzrok«: Też ya ftołą niemam íprawy Bo tu fiędzi Sędza prawy íedno yż mię ftrach doniego Zacćmił mi Błefk wzrok odniego *RejKup* Ccv.

4. *Światłość, chwała, godność, wspaniałość [przeważnie o Bogu] (9)* : *RejPs* 24; *RejPos* 204; á bláfk íey [prawdy] nigdy vftáć nie może. *RejZwierz* 84; *BudBib Ps* 18/12 [17/13].

Zwrot: »znieść blask [czego]«: [zazdrość] Nie może íey [cnoty] bláfkú znieść *KochPieś* 44.

Wyrażenia: »blask chwały«: á íień nápełnioná íełt bláfkú chwały Páńfkíey. *Leop Ez* 10/4.

»blask sławy«: íień też nápełniłá fię bláfkíem sławy Iehowy. *BudBib Ez* 10/4.

»blask światłości, blask jako światłość« (1 : 1): Abowiem bláfk fwiátłóści iego/ íáko tu o nim Prorok powieda/ okazał íe íáwnnie ná gorze Tabor *RejPos* 3; bláfk iego [*Pana*] będzie íáko fwiátłóć *RejPos* 3.

*** *Bez wystarczającego kontekstu*: Bláfk. *Species. Calag* 410b.

Synonimy: 1. *błyskanie, błyskawica, błysnienie, światłość*; 2. *czyrwność*.